

Na het kraaien van de haan...

Op vrijdag 6 maart vond de opening van de expositie 'Na het kraaien van de haan...' in het Pluimveemuseum in Barneveld plaats. De opening werd verricht door ing. J.T. Wolleswinkel, voorzitter Nederlandse Organisatie voor Pluimveehouders NOP.

Er wordt een poging gedaan om een beeld te schetsen van een dag uit het leven van een Veluwe kippenboertje, zo'n vijftig jaar geleden. Een dag die vaak vroeg begon en laat eindigde. Getracht is zo'n dag te creëren met behulp van de wisselexpositie 2009, waarbij een unieke collectie voorwerpen met hoenders en uit het leven gegrepen voorstellingen van deze dieren wordt gepresenteerd. De vraag is of deze collectie niet heel ver afstaat van het leven van een Veluwe boer vijftig jaar geleden.

De gepresenteerde stukken zijn afkomstig uit de collectie van de verzamelaar en kippenkenner ing. J. Ringnalda. Opvallend dat de expositie werd geopend door de voorzitter van de NOP als men zich realiseert dat in 2003, in de periode van de AI-uitbraak, beide spelers een nogal verschillende opvatting over het ruimen van de dieren erop nahielden. Gelukkig dat de standpunten in de loop van de tijd veel dichter bij elkaar zijn komen te liggen. Het is een gevarieerde verzameling voorwerpen waarop kippen in veel vormen en kleuren zijn afgebeeld. Het betreft klokken, porseleinen en glazen beeldjes,

schoenen, beschilderde eieren, eierdopjes en andere voorwerpen. Ook in brons uitgevoerde afbeeldingen van hanen en hennen ontbreken niet in de collectie. Daarnaast zijn er in het komende seizoen nog twee tijdelijke exposities te zien van kunstenaars die zich in hun werk laten inspireren door de kip en het ei.

Etta Adriaanse uit Schaarsbergen exposeert met haar draagbare verenobjecten. Hierbij spelen veren en dons van Nederlandse kuifhoenders en Nederlandse baardkuifhoenders een hoofdrol. Gezien haar verwantschap met de Petersdynastie, beschreven door Luuk Hans in het boek 'Gekuid', is dit niet zo verwonderlijk. Het is opvallend om te zien hoe veren als hoofdbedekking, armbanden of kettingen kunnen worden gebruikt.

Greetje Kanis uit Kampen toont een selectie van haar fijnzinnige kunst met en op eierdoosjes. Het kleurgebruik geeft haar werk een bijzondere uitstraling. Voor bezoekers die het om levend materiaal gaat: alle Nederlandse pluimveerassen zijn in levenden lijve te bezichtigen. Dat zullen ook de deelnemers aan de beginstigersdag merken. Een bezoek aan het museum is onderdeel van het dagprogramma. ●

Witterik

*Een streep wit
Flarden mist daaronder
Haar rug wijst de weg
Stapsgewijs volgt de koe haar witte rug
Zuinig aan graast elk voor de kudde uit
En in het zomerse land
Wijst zij nog steeds de weg
Voor leeuw noch beer beangst
De witterik graast voort*

Ijsselvee

*Als kind zag ik roodbont Ijsselvee
Tot enkelhoogte in het water staan
De flanken gespiegeld
In zonnevlekken op de rivier
Uiterwaarden en steile maasoever
Vol en bespikkeld
Het blijft een blij herkennen
Uit de kinderboekentijd
En op het hoge land; de blaarkop
Houdt zij niet van natte voeten?*

...en het is zeldzaam!

Jullie hadden vorige week al ontdekt dat het Gelderse paard ras van dit jaar is. Maar er is nog een dier dat extra aandacht krijgt. Lees er meer over op deze pagina. Er staan ook een paar vragen in. Kies welk antwoord klopt. Er kunnen meer antwoorden goed zijn.

Eenden als huisdier

Heel lang geleden kwamen eenden alleen in het wild voor. Wilde vrouwtjeseenden zijn bruin en de mannetjeseenden, woerden, hebben een groene kop. Ongeveer 1200 jaar geleden gingen mensen in Nederland eenden als huisdier houden. Boeren die eenden op de boerderij hadden, lieten hun eenden overdag los. De eenden zwommen dan in de sloten in de buurt van de boerderij. Maar de boeren wilde natuurlijk dat de eenden hun ei thuis in hun hok legden. Hoe zorgden ze ervoor dat de eenden terugkwamen?

- De boeren floten een deuntje dat de eenden herkenden.
- De boeren legden iedere avond mais in het hok van de eenden. Dat vinden eenden lekker.

Welke eend is tam?

Niet alleen tamme eenden zwommen in de sloten maar ook wilde eenden. Maar je kon niet zien welke eenden tam waren en welke wild. Want ze hadden allemaal dezelfde kleur. Dat vonden de boeren lastig. Ze wilden kunnen zien wat hun tamme eenden waren. Ze zochten toen eenden uit die een beetje wit aan de voorkant waren. Daarmee fokten ze verder. Zo kregen ze steeds meer tamme eenden met een witte borst. Dat noemden ze Witborsten. Je zag ze vooral in Noord-Holland.

Waarom wilden de boeren dat tamme eenden er anders uitzagen?

- Dan kon een jager het verschil zien tussen een tamme en wilde eend.
- Ze vonden die witte voorkant mooi.
- Witborsten leggen meer eieren dan wilde eenden.

Zeldzaam

Ongeveer 50 jaar geleden kochten mensen ineens geen eieren van eenden meer. Die moet je wel tien minuten koken voordat je ze op kan eten. En dat vonden de meeste mensen te lang duren. De boeren konden hun eendeneieren niet meer verkopen. Zo werd de Witborsteend zeldzaam.

Oplossing opsturen

Als je het antwoord op de vragen weet, kun je ze opsturen naar: Kinderhoek SZH, De Drieslag 30, 8251 JZ Dronten. Je kunt er een leuk kwartet mee winnen!

Kleur de provincie waar de Witborsteenden veel voorkwamen.

De oplossing van puzzel ZH nummer 1 2009: de plaats is 'Teuge' en de provincie 'Gelderland'.